

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 175/2011-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Ľ. G., B., K., zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. A., s. r. o., T., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. D. A., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 11 S 67/2010 z 29. septembra 2010 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžf 49/2010 z 18. januára 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ľ. G. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. apríla 2011 doručená sťažnosť Ľ. G., B., K., (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. A., s. r. o., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. D. A., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 S 67/2010 z 29. septembra 2010 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Sžf 49/2010 z 18. januára 2011 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že «Daňový úrad N. vydal Dodatočný platobný výmer číslo: 643/230/39849/09/Skov zo dňa 07. 10. 2009, ktorým bol vyrubený sťažovateľovi rozdiel dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie IV. štvrťrok 2006 vo výške 7 215,22 €. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol nadriadený orgán a to Daňové riaditeľstvo SR rozhodnutím číslo: 1/226/17083-36748/2010/990565-r zo dňa 24. 5. 2010, ktorým zmenil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu tak, že daňovú povinnosť zmenil na výšku 6 473,24 €. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ žalobu v správnom súdnictve, o ktorej rozhodol Krajský súd v Trenčíne rozsudkom sp. zn. 11 S/67/2010 zo dňa 29. 09. 2010, ktorým žalobu zamietol. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd SR rozsudkom sp. zn. 3Sžf 49/2010 zo dňa 18. 1. 2011 tak, že potvrdil rozsudok prvostupňového súdu (ďalej všetky spolu ako „rozhodnutia“).».

Podľa sťažovateľa napadnutými rozhodnutiami „bolo porušené jeho právo vlastníť majetok garantované čl. 20 ods. 1 Ústavy SR. Neoprávneným vyrubeníím daňovej povinnosti došlo k zásahu do práva sťažovateľa vlastníť majetok a to tak, že v dôsledku takejto daňovej povinnosti došlo k ukráteniu majetku sťažovateľa. Správca dane pri výkone daňovej kontroly nevyužil dostatočne svoje oprávnenia mu dané zák. č. 511/1992 Zb. na to, aby si preveril, či účtovné doklady o zdaniteľných plneniach sú zaučtované v účtovníctve dodávateľa sťažovateľa, iba jedenkrát predvolal súčasného konateľa dodávateľa sťažovateľa, ktorý sľúbil správcovi dane, že mu dodá požadované doklady, avšak tieto nedodal. Napriek tomu pre preverenie skutočnosti, či sú účtovné doklady o sporných zdaniteľných obchodoch medzi sťažovateľom a jeho dodávateľom nič viac správca dane nevykonal, uspokojil sa len skonštatovaním, že dodávateľ sťažovateľa požadované doklady nedodal správcovi dane a pritom sťažovateľ nemôže suplovať činnosť štátneho orgánu, keďže nemá žiadny právny prostriedok na vynútenie si splnenia povinnosti predložiť

účtovné doklady o zdaniteľných obchodoch svojim dodávateľom, aby bolo preukázané, že tieto dodávateľ sťažovateľa zaučtoval. Z dôvodu, že súčasný konateľ spol. J. s. r. o. sa vyhýba správcovi dane a nespolupracuje s ním (čo za daného stavu nevedlo k osvedčeniu tvrdenia o reálnom dodaní tovaru spol. J. s. r. o.), nemôže byť postihovaný sťažovateľ tak, že mu je vyrubená daňová povinnosť, ktorá zasahuje do majetkových práv sťažovateľa. V konaní pred prvostupňovým súdom správca dane tvrdil, že sťažovateľ bol telefonicky upovedomený o termíne ústneho pojednávania so svedkom O. S. Toto tvrdenie nie je pravdivé, O tomto ústnom pojednávaní neupovedomil správca dane sťažovateľa ani písomne ani telefonicky a ani žiadnym iným spôsobom. Práve sťažovateľ dal správcovi dane podnet na predvolanie tohto svedka, aby potvrdil existenciu obchodnej dohody medzi sťažovateľom a jeho dodávateľom R. a nenechal by si ujsť príležitosť byť prítomný pri svedeckej výpovede tohto svedka a možnosť klásť mu otázky. Správca dane tiež uviedol, že z vyjadrenia svedka O. S. nevyplývalo, že aj pri sporných faktúrach – pre odberateľov K. a H. došlo k dodaniu tovaru dohodnutým spôsobom, ktorý dostatočne v konaní pred súdom vysvetlil sťažovateľ a teda že sťažovateľ bol priamym dodávateľom konečnému odberateľovi. Sťažovateľ uvádza, že z tejto svedeckej výpovede táto skutočnosť nevyplývala, pretože sa na to správca dane neopýtal svedka O. S. a sťažovateľ nemal túto možnosť, keďže nevedel o termíne svedeckej výpovede tohto svedka. Sťažovateľ tvrdí, že správca dane pochybil, keď mu znemožnil účasť na tejto svedeckej výpovedi svedka O. S. a neoprávnene mu tak odňal zákonné právo v zmysle ust. § 15 ods. 5 písm. e) zák. č. 511/1992 Zb. Už len toto samotné pochybenie správcu dane zakladá dôvod na zrušenie rozhodnutia správcu dane pre jeho nezákonnosť. Sťažovateľ dostatočne vysvetlil podstatu obchodnej dohody medzi ním a dodávateľom R. a existencie tejto dohody potvrdil tiež svedok O. S. Sťažovateľ navrhoval výsluch svedka O. S. pred prvostupňovým súdom, avšak tento návrh súd zamietol. Sťažovateľ dostatočne vysvetlil v konaní pred súdom dôvody, pre ktoré odberatelia K. a H. nepotvrdili nákup okien od sťažovateľa a to tým, že všeobecne aj týmto odberateľom bola poskytnutá 5% zľava, ak im okná dodá sťažovateľ a nie R. (keďže sťažovateľ mal od R. 5% zľavu), tento postup potvrdil aj svedok O. S., títo odberatelia uskutočnili objednávku v kancelárii S., kde im O. S. ponúkol, že ak chcú 5% zľavu, tak im okná musí dodať sťažovateľ, čo aj využili. Skutočnosť, že si konkrétne títo 2 odberatelia nepamätajú podrobnosti z minulosti o tomto odbere a preto nepotvrdili odber okien od sťažovateľa,

avšak iní 18 odberatelia sťažovateľa z rovnakého obdobia, u ktorých správca dane preveroval tiež dodanie okien od sťažovateľa, potvrdili dodanie okien od sťažovateľa, nemôže predsa vyvodiť záver správcu dane, že tieto okná sťažovateľ nepoužil na podnikanie. Rovnako tak sa nestotožňujeme s odôvodnením prvostupňového súdu podľa ktorého v prípade absencie vedomostí štatutárneho orgánu o spolupráci s obchodnými partnermi, tak ide o výkon práva na podnikanie, ktoré nepožíva právnu ochranu. Namietame, že v takomto prípade podľa nášho názoru nejde o absenciu vedomostí, ale o fakt, že si vtedajší konateľ nepamätal na podrobnosti jedného z viacerých obchodov uskutočnených v čase minulom. Je pravdepodobné, že tieto podrobnosti by si vtedajší konateľ mohol vybaviť nahliadnutím do účtovných dokladov firmy J. s. r. o., avšak toto účtovníctvo už nemá k dispozícii, keďže nim disponuje súčasný konateľ, ktorý to správcovi dane nepoprel. Podľa ust. § 46 zákona o správnom konaní rozhodnutie musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu, čo však v tomto prípade splnené rozhodne nebolo. Správca dane sa pri vydaní rozhodnutí dôsledne neriadil ust. § 2 ods. 1 až 3, § 15 ods. 1 a § 29 ods. 2 zák. č. 511/1992 Zb. Podľa ust. § 2 ods. 3 zák. č. 511/1992 Zb. má správca dane povinnosť prihliadať na všetko, čo v daňovom konaní vyšlo najavo. Sťažovateľ tvrdí, že dostatočne preukázal, že mu tovar dodal dodávateľ spol. J. s. r. o. a tento ďalej dodal konečným odberateľom S., L., J., pričom títo odberatelia sťažovateľa potvrdili odber tovaru od sťažovateľa, ktorý sťažovateľ odobral od spol. J. s. r. o. a vznikol mu nárok na odpočet dane, keďže splnil všetky podmienky uvedené v ust. § 46 ods. 1, 2 zákona o DPH.“.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol, že napadnutými rozhodnutiami „bolo porušené základného práva sťažovateľa vlastniť majetok vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 Ústavy SR a preto navrhujeme, aby Ústavný súd zrušil rozsudok Najvyššieho súdu SR spis. zn. 3Sžf 49/2010 zo dňa 18. 1. 2011 a vec mu vrátil na ďalšie konanie“.

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv

alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05).

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu a rozsudkom najvyššieho súdu.

A. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľov je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

V danom prípade bol sťažovateľ oprávnený podať proti rozsudku krajského súdu odvolanie, ktoré aj podal a najvyšší súd o ňom rozsudkom rozhodol. Z toho vyplýva, že sťažovateľ mal k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu svojich práv, o ktorom bol oprávnený rozhodnúť najvyšší súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II. B K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy rozsudkom najvyššieho súdu

Sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti namieta arbitrárnosť rozsudku najvyššieho súdu, v ktorom uvedený súd v rozpore s príslušnými ustanoveniami zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov a zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov odobril postup a závery daňových orgánov konajúcich vo veci sťažovateľa, ktoré vo svojich rozhodnutiach nevychádzali „zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu“.

K sťažovateľom namietanému porušeniu jeho označeného základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy rozsudkom najvyššieho súdu ústavný súd pripomína svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07, III. ÚS 218/07, III. ÚS 70/08), ktorej súčasťou je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy, ak toto porušenie nevyplývalo z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocenčné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). O prípadnom porušení základných práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocenčných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením.

Zo strany sťažovateľa však nebolo namietané porušenie ústavnoprocenčných princíпов vyplývajúcich z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru (nevyplýva to ani zo sťažnosti, ale najmä z petitu sťažnosti, ktorým je ústavný súd pri svojom rozhodovaní podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný), a preto nie je možné uvažovať o prípadnom porušení označených základných práv sťažovateľa hmotnoprávneho charakteru.

Ústavný súd nezistil, že by označené rozhodnutie najvyššieho súdu bolo svojvoľné alebo urobené v zrejmom omyle, či v nesúlade s platnou právnou úpravou, alebo popierajúce zmysel interpretovaných a aplikovaných právnych noriem, a konštatuje, že uvedené rozhodnutie obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov vo väzbe na jeho

výrok. Ústavný súd v takom prípade nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záveru všeobecného súdu. Tvrdenia sťažovateľa preto podľa názoru ústavného súdu sledujú len dosiahnutie zmeny súdneho konania, ktoré skončilo pre neho nepriaznivým výsledkom, čo však nemožno spájať s porušením základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ktoré nemôže samo osebe nastať rozhodnutím štátneho orgánu, ktorým tento orgán uplatní svoju právomoc (II. ÚS 4/94, I. ÚS 40/95).

Sťažovateľ namieta porušenie základného práva vlastníť majetok. Ústavný súd vo svojej judikatúre zdôraznil, že všeobecný súd v zásade nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a slobôd hmotného charakteru (kam patrí aj právo vlastníť majetok), ak toto porušenie nevyplýva z čl. 46 až čl. 48 ústavy (II. ÚS 78/05, I. ÚS 177/08).

Keďže ústavný súd nezistil v postupe a rozhodnutí najvyššieho súdu porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu, neprichádza do úvahy ani možnosť porušenia jeho základného práva vlastníť majetok (I. ÚS 372/06), keďže ústavný súd je viazaný petitom návrhu (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde) a sťažovateľ je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, nemohol konať nad rámec zákonnej úpravy.

Preto bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa odmietnuť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Pretože sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2011